

بسم الله الرحمن الرحيم

الحاق سوئد و فنلند به پیمان ناتو

(ترجمه)

پرسش:

فنلند و سوئد به تاریخ ۱۸ می ۲۰۲۲ م در خواست رسمی را برای الحاق به ناتو در بروکسل مقر ناتو پیش نمود. این پیشنهاد به سبب جنگ روسیه در برابر اوکراین بوده است، اما در عقب این پیشنهاد ترکیه به صورت فوری اعتراض نموده و به دلیل موقف این دو کشور در جنگ ترکیه بر ضد گروه‌های مسلح کرد که در رأس آن حزب کارگر کردستان یعنی (PKK) بوده می باشد، حزبی که در ترکیه و منطقه فعالیت دارد، در حالی که ظاهر قضیه این را نشان می دهد که شرط اساسی الحاق و گرفتن عضویت ناتو توافق همه اعضای سی گانه ناتو را لازم دارد، این در حالی است که ترکیه مخالف به پیوستن این دو کشور به ناتو است. سوال این است که در پس این مسائل چی چیزی قرار داشته و عوامل آن چی می باشد؟

پاسخ:

برای این که جواب واضح شود مسائل ذیل را ذکر می کنیم:

اول: با این که فنلند قبل از سوئد تصمیم الحاق به ناتو را گرفته، مساحت و طول مرزهای مشترک روسیه با کشورهای اعضای این پیمان نزدیک به ۲۶۰۰ کیلو متر خواهد رسید. اعضای ناتو که به آن‌ها اکنون به نظر خصمانه دیده می شود، با توجه به این که با مرزهای فنلند به ۱۳۰۰ کیلومتر می رسد و در مقایسه طول مرزهای روسیه با اوکراین که احتمالاً به ناتو الحاق گردد و این مسأله یکی از بارزترین عناوین و دلائل جنگ است از ۴۰۰ کیلو متر اضافه نمی شود و وقتی سوئد به ناتو ملحق شود هرچند که به صورت

مستقیم با روسیه هم مرز نیست فعالیت‌های ناتو به صورت شدیدتر و وسیع‌تر آن در بحر بالتیک ظاهر خواهد شد و در آن وقت تمام کشورهای که به بحر بالتیک نفوذ دارند به استثنای روسیه همه اعضای ناتو خواهد گشت؛ چیزی که موجودیت استراتژیژیک روسیه را در این حوزه تضعیف نموده و اعضای ناتو را بر این دریا مسلط می‌نماید. در حقیقت الحاق سوئد به ناتو به معنی انتقال اراضی جزیره گوتلاند سوئد تحت تسلط ناتو می‌باشد، آنوقت است که بر روسیه فعالیت در این منطقه دشوارتر خواهد شد و اقدامات، مانورها و حتی قوت ظرفیت‌های موجودیت دائمی روسیه در این منطقه سخت خواهد شد. در این صورت نباید نادیده بگیریم که مثلاً سوئد پنج زیردریائی پیشرفته‌ای را به دست خواهد گرفت که مثل ناوگان لهستان و آلمان باشد و محاصره هر گونه تحرکات نظامی روسیه را در این منطقه افزایش دهد.

دوم: از منظر نظامی الحاق فنلند و سوئد به این پیمان کرم‌لین را به پذیرش گزینش‌های پیچیده و نهایتاً سختی مواجه خواهد ساخت و این وضع و گزینش پیچیده منحصر به بعد نظامی و استراتژیژیک و خطرناک‌ترین پیش‌رفت آن از زمان جنگ سرد نبوده بلکه بالاتر از آن در عرصه سیاسی کرم‌لین تحت شعار اساسی جلوگیری گسترش ناتو در شرق و عدم اجازه آن در تقویت نفوذش در مرزهای اوکراین نزدیک به روسیه به جنگ پرداخته است. پس چگونه خواهد شد وقتی فنلند و سوئد به این پیمان ملحق شوند؟ این یکی از خطرناک‌ترین پیامدهای سیاسی این جنگ خواهد بود، زیرا این پیمان عملاً با ۲۰۰ کیلومتری شهر "سن پترزبورگ" خواهد بود و این یک ضربه شدید سیاسی به جاه‌طلبی‌های رئیس‌جمهور ولادیمیر پوتین بوده و سوالات داخلی را در مورد امکان پذیر بودن جنگ با اوکراین در مرحله اول و بگومگوها را در مورد دلیل جنگ بدون محاسبات عواقب خطرناک از این نوع ایجاد می‌کند!

سوم: الحاق فنلند و سوئد به پیمان ناتو دلائل دارد که نشان‌دهنده مواجه شدن غرب در برابر چین است و انتظار می‌رود که تأکید شدیدی بر سرکوبی نفوذ چین در استراتژیژیک این پیمان برای اولین بار به اواخر سپتامبر ۲۰۲۲م در کنفرانس ناتو در شهر مادرید صورت گیرد، چنانچه ناتو نیز جاه‌طلبی‌های خود را برای گسترش ائتلاف در خارج از جهان غرب پنهان نکرده و از وزرای خارجه جاپان، کوریا جنوبی، استرالیا و نیوزلند برای شرکت در این رویداد دعوت کرد. از این زاویه درخواست رسمی فنلند و سوئد برای الحاق به ناتو یک پیروزی سیاسی برای "جو بایدن" و شکستی برای پوتین و خطر برای رئیس‌جمهور چین "شی جین پینگ" است.

چهارم: ناتو که اندکی پس از پایان جنگ جهانی دوم تأسیس شد، ائتلافی متشکل از ۳۰ کشور بوده که ترکیه بعد از ایالات متحده امریکا دومین قدرت نظامی آن می‌باشد. هنگامی که یک کشور جدیدی برای پیوستن به ناتو درخواست می‌دهد، اعضای این پیمان باید به اتفاق آرا به دعوت آن کشور موافقت کنند؛ از این رو قید و شرط ترکیه برای پیوستن این دو کشور اروپایی به ناتو مهم است. این در حالی است که ترکیه از ۷۰ سال به این طرف یعنی از زمان عضویت‌اش، از گسترش این پیمان رسماً حمایت کرده، ولی اکنون که اردوغان مخالف پیوستن فنلند و سوئد است، چهار دلیل دارد:

۵- اولین دلیل تلاش اردوغان برای به قدرت ماندن آن در اوج رکود اقتصادی است. نرخ تورم در ترکیه با کاهش لیره به سه برابر افزایش یافته و اقتصاد در حال حاضر در این کشور در حال فروپاشی و وارد یک بحران عمیق‌تر شده است. این مسأله مشکلاتی را برای اردوغان پیش از انتخابات ۲۰۲۳ ایجاد کرده و باعث شده تا موقعیت اردوغان از زمان روی کار آمدن او در ۲۰ سال پیش ضعیف‌تر از هر زمان دیگری باشد. مثلاً در نظرسنجی‌های اخیر محبوبیت اردوغان رو به کاهش

بوده و به همین دلیل اردوغان با اعمال فشار بر ناتو برای نشان دادن مخالفت با پیوستن فنلند و سوئد امیدوار است که بتواند به کمک‌های اقتصادی و نظامی کشورهای عضو ناتو دست یابد تا این کمک‌ها باعث بهبود موقعیت اجتماعی اردوغان قبل از انتخابات گردد.

✘ اردوغان امیدوار است که از موضوع عضویت سوئد و فنلند در ناتو به عنوان فرصتی برای دستیابی به هدف دیرینه خود یعنی ایجاد منطقه عاری از مخالفین کرد در امتداد مرز ترکیه با سوریه استفاده کند. با گسترش مناطق آزاد شده، ترکیه می‌تواند بیجاشدگان سوری را که به گفته مخالفان، مشکلی در ترکیه ایجاد می‌کنند، اسکان دهد. طرح‌های عملیات نظامی هم‌چنین نشان‌دهنده این باور است که غرب در صورت نیاز به حمایت انقره برای الحاق این دو کشور اروپایی به این پیمان با چنین عملیاتی مخالفت نخواهد کرد؛ چنانچه اعلام اردوغان هم‌چنین با هدف تقویت حمایت ملی گرایان در حالی است که او برای انتخابات سال آینده سخت آماده‌گی می‌گیرد. قبلاً عملیات نظامی فرامرزی ترکیه محبوبیت اردوغان را در گذشته افزایش داده و این اقدام او در زمانی انجام می‌شود که نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که حمایت از اردوغان و حزب حاکم عدالت و توسعه به اوج مشکلات اقتصادی است.

✘ دلیل سوم تمایل اردوغان برای دیدار رئیس‌جمهور آمریکا است. اردوغان در اپریل گذشته به خبرنگاران شکایت‌گونه گفت: روابطی که قبلاً با دونالد ترامپ رئیس‌جمهور سابق و باراک اوبا داشته با بایدن ندارد. اردوغان گفت: «(البته هر چند گاهی جلساتی برگزار می‌شود، اما باید این جلسات پیشرفته تر شود.» وی افزود: «امیدوارم بتوانیم در مرحله بعدی به این مسأله مهم دست پیدا کنیم.» ۲۴ می ۲۰۲۲م [عربی سی ان ان] یعنی این مسأله این را می‌رساند که این مخالفت ترکیه در حقیقت مربوط به سوئد و فنلند نه، بلکه این یک فرصت مناسبی است که اردوغان امیدوار است از این زمان به دیدار بایدن برسد؛ بایدنی که که رهبر ترکیه را در این مدت از خود دور نگه داشته است.

✘ دلیل چهارم توقف حمایت غرب از کردها و تسلیمی اعضای حرکت خدمت است. اردوغان هم‌چنان به تعقیب کسانی که به جنبش "خدمت" وابسته هستند، می‌باشد. (روزنامه "زمان" ترکیه گزارش داد که مقامات در خصوص ۴۰ نفر حکم گرفتاری صادر کردند که از آن جمله کارمندان و منسوبین نظامی بوده اند که تعلق به جنبش "خدمت" داشته و وابسته به "فتح الله گولن" می‌باشند. این روزنامه خاطرنشان کرد که یک علمیات و کمپاین امنیتی در چندین شهر به مرکزیت استانبول و انقره برای دستگیری افراد تحت تعقیب راه اندازی شده است...) (۱ جون ۲۰۲۲م)

در مورد حمایت غرب از کردها، علی‌رغم این که اتحادیه اروپا حزب کارگر کردستان را به عنوان یک سازمان تروریستی می‌داند، بسیاری از کشورهای اروپایی از بخش‌های ملت و شاخه نظامی حزب اتحاد دموکراتیک حمایت و کمک‌های تسلیحاتی می‌نمایند که انقره آن را ادامه دست‌درازی‌های سوریه و کمک به حزب کارگر کردستان می‌داند. به همین دلیل ترکیه به شدت در برابر این حزب مقابله کرده، چنانچه انقره بعضی دولت‌های اروپایی را مورد انتقاد قرار داده و گفته که این دولت‌ها با ایجاد دفاتر نماینده‌گی از سازمان‌های کردی و پذیرائی اعضای شان و اجازه برای فعالیت‌های سیاسی این سازمان‌ها حمایت می‌کند. ولی اکثر کشورهای اروپایی به درخواست انقره برای استرداد این سازمان‌ها پاسخی نداده و اردوغان هنگام صحبت درباره مخالفت کشورش با الحاق فنلند و سوئد به ناتو به این موضوع اشاره کرد و سعی نمود تا

از این موضوع برای تأثیرگذاری بر حذف یا کاهش حمایت غرب از کردها و هم‌چنین استرداد اعضای جنبش خدمت استفاده کند.

پنجم: گفتگوهای فشرده بین ترکیه از یک سو و سوئد، فنلند، ایالات متحده و اعضای ناتو از سوی دیگر در حال انجام است. در این گفتگوها در تلاش اند که برخی از خواسته‌های انقره را در ازای موافقت انقره با الحاق استکهلم و هلسینکی به این پیمان برآورده کنند؛ مثلاً: در ۱۸ می ۲۰۲۲ م "ابراهیم گلن" سخنگوی ریاست جمهوری ترکیه با مقامات ارشد آلمان، سوئد، فنلند، بریتانیا و ایالات متحده گفتگوهای تلفنی انجام داد که به موضوع عضویت سوئد و فنلند در ناتو ارتباط داشت... ۲۷ می ۲۰۲۲ م [https://futureuae.com] ۲۷. و در همان روز مولود چاووش اوغلو وزیر امور خارجه ترکیه و آنتونی بلینکن، همتای آمریکایی وی، اولین نشست «مکانیسم راهبردی ترکیه و آمریکا» را در نیویورک برگزار کردند که در آن درباره موضوع پیوستن سوئد و فنلند به ناتو گفتگو کردند. (۱۸ می ۲۰۲۲ م، <https://mubasher.aljazeera.net>)

ششم: بنا به دلائل فوق انتظار بر این است که ترکیه با اروپا و ایالات متحده در خصوص مسأله پیوستن سوئد و فنلند به ناتو هم نظر شود. طبق یافته‌های کنونی به نظر نمی‌رسد که انقره برای جلوگیری پیوستن این دو دولت به صورت کلی و قاطع به ناتو اعتراض کرده باشند؛ بلکه انتظار می‌رود که ترکیه نیز در نهایت به پیوستن این دو کشور به ناتو موافقت نماید؛ ولی بعد از دست یافتن ترکیه به اندک چیزهایی که آن را راضی بسازد؛ چنانچه در بند چهارم در طی چهار نکته بیان کردیم؛ اگرچه این مسأله مدت وقت گیر شود، چنانچه ترکیه قبلاً در سال ۲۰۰۹ م مشابه این موقف را اتخاذ نموده و در خصوص تعیین "اندرس فوگ راسموسن" نخست وزیر پیشین دانمارک به عنوان رئیس ناتو اعتراض کرد، اما در نهایت بعد از گفتگوهایی که کمی وقت گیر شد، ترکیه بر تعیین "راسموسن" به عنوان رئیس ناتو درمقابل چیزی که آن را در داخل ساختار سیاسی و نظامی راضی بسازد، موافقت نمود.

مترجم: مصطفی اسلام